

Nr 13

Utlåtande i anledning av motioner angående kreditgarantier till deltidjordbrukare.

I de likalydande vid 1968 års riksdag väckta motionerna I: 287 av herr *Jacobsson, Per*, och II: 361 av herr *Larsson i Umeå m. fl.* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag om sådan ändring i bestämmelserna om kreditgarantierna till jordbrukare att även deltidjordbrukare kan komma i åtnjutande av dessa garantier.

Utskottet. I nu behandlade motioner föreslås att jordbrukare som har sin huvudsakliga inkomst från förvärvskälla utanför jordbruket, s. k. deltidjordbrukare, skall ges möjlighet att få statlig garanti för lån till investering. Den kombination av jordbruk och annat arbete som möjliggörs av deltidjordbrukaren bör enligt motionärerna tas till vara i den utsträckning som det är ekonomiskt och praktiskt möjligt. Kreditgarantin finner motionärerna vara en ur samhällets synpunkt föga kostnadskrävande form av stöd till sådana deltidjordbrukare.

Motioner av motsvarande innebörd behandlades förra året av riksdagen vid ställningstagandet till riktlinjerna för jordbrukspolitiken (prop. 1967: 95, JoU 25, rskr. 280). Därvid uttalade riksdagen att ekonomiskt stöd borde avse jordbruksföretag som äger eller kan förutses inom en nära framtid få förutsättningar för rationell jordbruksdrift. Med hänsyn bl. a. till att den pågående tekniska och ekonomiska utvecklingen kräver färre och större enheter inom jordbruket ansågs tillkomsten och fortvaron av stödjordbruk ej längre böra främjas genom ekonomiskt stöd. Såsom stödjordbruk borde i detta sammanhang betraktas även deltidjordbruk vars innehavare har sin huvudsakliga sysselsättning utanför jord- och skogsbruksnäringen. Utskottet har inte funnit skäl frånga den av riksdagen föregående år intagna ståndpunkten och avstyrker därför bifall till motionerna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen lämnar motionerna I: 287 och II: 361 utan åtgärd.

Stockholm den 19 mars 1968

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger (s), Lage Svedberg (s)*, Carl Eskilsson (h), Skårman (fp), Magnusson (s)*, Augustsson (s), Karl-Erik Eriksson (fp)*, Manne Olsson (s), Wikberg (cp), och Hübinette (h)*;

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Lindström (s)*, fru Lindskog (s), herrar Eliasson i Moholm (h)*, Johanson i Västervik (s)*, Persson i Skänninge (s)*, Jonasson (cp), Lundmark (s), Berndtsson (fp) och Åberg (fp).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar Carl Eskilsson (h), Skårman (fp), Karl-Erik Eriksson (fp), Wikberg (cp), Hansson i Skegrie (cp), Eliasson i Moholm (h), Jonasson (cp), Berndtsson (fp) och Åberg (fp), som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I nu — — — (lika med utskottet) — — — till investering på samma sätt som gäller för jordbrukare som har sin huvudsakliga sysselsättning inom jordbruk eller vid kombinerat jord- och skogsbruk. Den kombination — — — (lika med utskottet) — — — sådana deltidjordbrukare.

I enlighet med föregående års riksdagsbeslut om riktlinjer för jordbrukspolitiken (prop. 1967: 95, JoU 25, rskr. 280) bör statligt kreditstöd givetvis lämnas endast till jordbruksföretag vars jordbruksdrift är eller inom nära framtid kan göras effektiv och rationell. Från denna utgångspunkt finns det enligt utskottets mening starka skäl att ge stöd även till deltidjordbruk, vid vilken företagsform driften med hjälp av modern teknik lika väl som vid andra jordbruk kan göras effektiv. Det är även, såsom framhållits i motionerna, ur flera synpunkter av värde att på landsbygden ha kvar nu ifrågavarande bebyggelse och befolkning. Bl. a. lättar detta trycket på bostadsmarknaden i tätorterna. Genom kombinationen med jordbruk kan det vidare bli möjligt för hantverkare och andra yrkesutövare att få en god försörjning. Utskottet anser det vara utomordentligt värdefullt för såväl den bofasta befolkningen som för sommarstugeägare att glesbygderna genom dessa yrkesutövare kan behålla viss service, som eljest på grund av avståndet till närmaste tätort skulle ställa sig alltför kostsam. Även landskapsvårdssynpunkter talar för att deltidjordbruken bevaras. Detta torde nämligen ofta vara en förutsättning för att bygden skall kunna hållas öppen.

Med hänvisning till det anförda finner utskottet det angeläget, att statliga kreditgarantier kan ges innehavare av deltidjordbruk, även om denne har sin huvudsakliga sysselsättning utanför jord- och skogsbruksnäringen. Utskottet tillstyrker alltså yrkandet härom och hemställer

att riksdagen med bifall till motionerna I: 287 och II: 361 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om ändring av bestämmelserna rörande statligt stöd till jordbrukets rationalisering i enlighet med vad utskottet i det föregående anförts.»